

Yeni Orta Doğu... Şekillenmeye Başladı mı?

Bölgede yaşananlar; sadece Suudi Arabistan, Türkiye ve Pakistan arasındaki üçlü bir anlaşmadan ya da geçici güvenlik çalkantılarına yönelik anlık bir tepkiden ibaret olmayabilir.

Bölgenin tanık olduğu dönüşümlere, mevcut duruma, güç dengelerinin değişmesine, bazı güçlerin nüfuzunun gerileyip diğerlerinin yükselmesine baktığımızda şu soruyu sormamız meşru bir hale gelmektedir: Bölgedeki güvenlik sisteminin yeniden şekillendiği bir başlangıçla mı karşı karşıyayız?

Amerika, bölgenin güvenliği konusunda en etkili dış aktör olmuştur ve hâlâ da öyledir; zira askeri ve güvenlik olarak geniş ittifaklar ve ilişkiler ağını yönetmektedir. Ancak aynı zamanda, özellikle yaşanan krizlerin çokluğu ve mevcut güç dengesinin bozulmasına yol açabilecek ticari bir dev olan Çin'in uluslararası güç dengesinde yükselme ihtimaliyle birlikte bölgedeki mevcut durumun bu şekilde devam etmesinin mümkün olmadığını da farkındadır. Aynı şekilde bölgenin tamamen Amerikan güçlerine bağımlı olmasının ekonomik ve askeri açıdan maliyetli olduğunun da farkındadır.

İşte bundan dolayı yıllar boyunca, bölge ülkelerinin kendi güvenlik sorumluluğunun daha büyük bir kısmını üstleneceği ve Amerika'nın ise genel gidişatı etkileme nüfuzu ve gücünün sahibi olarak kalmaya devam edeceği farklı bölgesel güvenlik düzeni tasavvurları ortaya çıkmıştır.

Bu açıdan bakıldığında, Suudi Arabistan, Türkiye ve Pakistan arasındaki savunma anlaşması nihai bir durak olarak değil, daha geniş bir sistemin muhtemel çekirdeği olarak okunabilir.

Nitekim Suudi Arabistan ekonomik ağırlığa, Türkiye askeri güce ve gelişmiş savunma sanayiine, Pakistan ise büyük bir orduya, stratejik kapasitelere ve nükleer bir güce sahiptir. Bir de bu sisteme Mısır'ın askeri ve beşeri ağırlığı eklendiğinde, o zaman bizler, gelecekteki herhangi bir güvenlik düzenlemesinde göz ardı edilmesi zor olan bölgesel bir blokla karşı karşıyayız demektir.

Daha uzun vadeli hedef ise; ikili ittifaklardan, zamanla Orta Doğu için bir güvenlik konseyine benzeyen, savunma politikalarını Amerika ile koordine eden, toplu caydırıcılık mekanizmaları oluşturan ve Amerika'ya bölgede daha büyük bir rol sunan ortak bir bölgesel güvenlik çerçevesine kademeli olarak bir geçiş olabilir.

İşte tam da bu noktada İran, bu denklemdeki en önemli değişkenlerden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Zira geçtiğimiz on yıllar boyunca, bölgedeki birçok ülkede müttefikleri ve silahlı güçleri aracılığıyla geniş bir nüfuz ağı kurmayı başarmıştır.

Eğer yeni aşama güç dengesini yeniden çizmeyi hedefliyorsa, o zaman Tahran'ın, Amerika'nın projelerine hizmet etmede büyük bir rol oynadıktan sonra çevresini etkilemek için bu ağı kullanma kapasitesini sınırlandırmak temel bir hedef olacaktır.

Nitekim Amerika; bölgedeki müttefiklerini güvenlik sorumluluğunu üstlenme konusunda daha güçlü bir hale getirirken, kendisi de dışarıdan stratejik şemsiye ve etkili güç rolünü koruyacak şekilde bölgeyi yeniden düzenlemeye çalışmaktadır.

Bu okumaya göre yeni Ortadoğu, devletlerin sınırlarının çizilmesi anlamına gelmemekte; aksine İran'dan uzak bir şekilde ittifaklar ağının ve güç dengelerinin yeniden çizilmesi anlamına gelmektedir.

Geriye en ilgi çekici şu soru kalıyor: Bu süreç ilerleyen aşamada Yahudi varlığının da bu ittifaka dahil olması noktasına ulaşabilir mi?

Evet, bu olasılık bu konseyin hedeflerinden biridir; zira eğer mesele sınırlı askeri bir ittifaktan kapsamlı bir bölgesel güvenlik sistemine dönüşürse, o zaman özellikle bölgedeki Amerika'nın ajanları olan yöneticilerin varlığı ve İran'a karşı koyup onun nüfuzunu kontrol altına almak bölgedeki birçok güç için ortak bir hedef haline gelmesinin ardından, Yahudi varlığı ile farklı iş birliği ve koordinasyon biçimleri ortaya çıkabilir.

Yahudi varlığının sayesinde bu ittifaka dahil olabileceği başka bir formül de olabilir; örneğin güvenlik işbirliği ve bilgi paylaşımı, hava savunma düzenlemeleri, füzeler ve insansız hava araçlarına karşı koordinasyon, teknoloji ve güvenlik alanlarındaki ortaklıklar gibi.

Bu nedenle Washington; doğrudan ya da dolaylı olarak Orta Doğu'yu kaos ve çoklu nüfuz merkezleri aşamasından, bölgesel güçlerin temel caydırıcılık araçları olduğu, Amerika'nın ise oyunun kurallarındaki en büyük etki sahibi olarak kaldığı yeni bir güvenlik sistemine taşımaya çalışmaktadır.

Bu nedenle bu anlaşma, kurallarını Washington'un formüle ettiği ve kırmızı çizgilerini onun belirlediği bu konseyin kurulması için ilk taş olabilir.

Bu nedenle Amerika'nın çıkarlarına ve yeni güç dengesine uygun şekilde yeniden düzenlenmiş yeni bir Orta Doğu ile karşı karşıya olabiliriz.

Bu dönüşümlerin ortasında, Müslümanlara yöneltilen şu soru hâlâ geçerliliğini korumaktadır: Bizler, yaşanan tüm bu olayların neresindeyiz?

Ümmete isabet edebilecek en büyük tehlike, başkalarının kendi çıkarları için planlar yapması değildir, aksine ümmetin kendi çıkarlarından habersiz olmasıdır; böylece ümmet, olayların yapıcısı olmaktan ziyade, olayların kendi üzerinde cereyan ettiği bir sahaya dönüşmektedir.

Dünya kartlarını birçok kez yeniden düzenledi; Amerika ve Batılı güçler ise Ortadoğu'ya, çıkarlar, nüfuz ve dengeler bölgesi olarak bakmaktadır.

Bugün, güç dengelerinin değişmesi, ittifakların yeniden şekillenmesi ve yeni bölgesel güçlerin yükselişiyle birlikte Müslümanlar, sıradan bir şekilde geçiştirmeleri caiz olmayan tarihi bir an ile karşı karşıyadır.

Zira talep edilen, Müslümanların komplo teorilerinin esiri olarak yaşamaları veya her olayı düşmanlarının gizli bir planı olarak görmeleri değildir; aksine talep edilen, kendi çıkarlarını okuyabilecek ve etraflarında olup bitenleri anlayabilecek bir bilince sahip olmalarıdır.

Müslümanlar bu denklemde marjinal bir sayı değildir, aksine bölgenin ağırlığı ve terazinin denge unsurudur.

Nitekim eğer Müslümanları birleştiren ve onları savunan bir varlık olsaydı, başkalarının kendileri için planladıkları şeylere bakar bir hale gelmezlerdi. Bu nedenle mevcut aşama, uykusundan uyanan ve yüz yıldan fazla bir süredir bağrına çöreklenmiş bekçi yöneticileri çitleyip atan bir ümmete ihtiyaç duymaktadır.

Güç bahşedilmez ve çıkarlar hediye edilmez; şüphesiz geleceği için bir planı olmayan bir kişi, kendini başkalarının planları içinde yaşarken bulacaktır.

Mesele sadece başkalarının planlarından korkmamız değildir; aksine bize zarar verecek şeyleri başarısız kılabilecek ve bu dünyadaki konumumuzu, yani büyük atalarımızın bir devletleri varken inşa ettikleri konumumuzu şekillendirebilecek bir gücü ve vizyona sahip olmaktır.

Peki Müslümanlar Amerika'nın çizdiği planın bir parçası mı olacaklar, yoksa kendi geleceklerini çizme gücüne sahip olanlardan mı olacaklar? İşte gerçek meydan okuma budur; dolayısıyla bu hususta gecikmemeliyiz.

Seleflerimiz, etkisi yüzyıllar boyunca süren bir devlet ve hadarat inşa etmiştir. Bunu ise temennilerle değil, aksine güçle ve bir sorumluluk taşıyarak yapmışlardır.

Eğer onlar kendilerine milletler arasında bir konum edinmişlerse o zaman sonraki nesillerin görevi, geçmişin zaferleriyle yetinip İslam'ın düşmanlarının kendi geleceklerini belirlemesini bekleyerek yaşamak değildir, aksine kendi konumunu yeniden formüle edecek gücü tesis etmektir.

Zira parçalanmış zayıf bir ümmetin, başkaları tarafından oluşturulan denklemin bir parçası olması söz konusu olamaz.

Dolayısıyla ümmet, ya konumunu ve gücünü yeniden kazanarak bölgenin geleceğini çizen bir taraf olacaktır ya da bölünmüşlük ve zayıflık halinde kalmaya devam edecektir. Çünkü tarih, büyük dönüm noktalarından geride kalan milletlere merhamet etmez.

Halkını asla yalan söylemeyen bu lider, kendini ve gençliğini bu azim görev için çalışmaya adanmıştır; dolayısıyla o sizleri, kaybedilen tahtınızı geri kazanmaya davet ettiği gibi birliğinizi yeniden kazanmanıza, olayların sadece alıcısı değil, aktif ve olayları şekillendiren bir ümmet olmaya geri dönmenize de davet etmektedir.

Haydi o zaman ey Müslümanlar, kurtuluş gemisine...

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Munis Hamid – Irak